Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St, Jersey City, N J 07302
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807
УНСоюз (201) 451-2200

РІК XC. Ч. 102. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 2-го ЧЕРВНЯ 1983 — ЦЕНТІВ 25 CENTS — JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, JUNE 2, 1983 No. 102. VOL. XC.

В кінці цього тижня відбудеться 8-ий З'їзд ПКУС

Кеймбридж, Масс. (ПКУС). — Як уже інформовано, у днях 3-го і 4-го червня ц.р. у Гарварді відбудеться 8-ий З'їзд Постійної Конференції Українських Студій при Українському Науковому Інституті Гарвардського Університету (УНІГУ).

Конференцію попередить сьома річна Меморіяльна доповідь ім. Богдана Кравцева, що її виголосить у п'ятницю, 3-го червня професор орієнтальних мов у Чикагському університеті Ярослав Стеткевич. Тема доповіді: „Зустрічі зі Сходом": Орієнтальна поезія Агатангела Кримського". Початок в 11-ій годині перед полуднем.

Конференція ПКУС починається цього ж дня в годині 2:30. У п'ятницю відбудуться доповіді у двох сесіях з ділянок біографії і філософії. На суботу заплановано сесії з ділянок мови і літератури, історії та економії. Увечері буде спільна вечеря для учасників. У неділю, 5-го червня, відбудеться одна сесія, присвячена голодові в Україні в 1932-33 роках. Після неї буде відправлена Поминальна Богослужба. Для учасників конференції замовлено нічліги в Голідей Інн впоблизу Інституту; телефон (617) 491-1100.

Український Музей дістав дотацію

Ню Йорк, Н. Й. — Мистецька рада стейту Ню Йорк приділила Українському Музеєві в Ню Йорку 39,500 дол. на 1983 рік. Завдяки високому рівневі виставок і професійно веденим освітнім програмам, Український Музей був виділений серед численних культурно-освітніх інституцій, які подавали до Мистецької ради прохання про фінансову допомогу, та не всі її дістали.

Дотація призначена на такі видатки: 8,000 дол. на поточну працю Музею, 7,500 дол. на освітню працю в галузі техніки українського народного мистецтва, 3,000 дол. на підготову публікації про мистецтво деревορізьби, 9,000 на каталогізацію і дослідження музейних колекцій, 12,000 на підготову виставки історії української іміграції в Америці.

Директор Музею, Марія Шуст, інформує, що Мистецька рада стейту Ню Йорк приділяє дотації тільки тим інституціям, що їх фінансово підтримує громадськість. Те, що протягом останніх п'яти років українська громада активно допомагав Музеєві, сприяло тому, що він дістав допомогу від Мистецької ради.

Тепер Український Музей робить старання отримати допомогу від різних американських установ — стейтових, федеральних і приватних. У складанні прохань про дотації від приватних корпорацій директорові Музею допомагатиме Рута Лотоцька, яка має в цій галузі професійний досвід.

Проф. Я. Білінський доповідав про націонал-комунізм

Ню Йорк, Н. Й. (Л.Д.). — На науковій конференції Української Вільної Академії Наук у Ню Йорку 22 травня 1983 р. Ярослав Білінський, професор політичних наук у Делаварському університеті, прочитав доповідь: „Скрипник, Хвильовий і Шелест: три сильветки українського національного комунізму". За визначенням доповідача, останній є політичною течією, прихильники якої прагнуть створити комуністичну державу на основі української національної культури.

Проф. Білінський подав короткі біографії Скрипника, Хвильового і Шелеста і схарактеризував їх зусилля в напрямі розвитку української культури. Всі три були трагічними постаттями. Скрипник і Хвильовий у 1933 році покінчили життя самогубством. Шелеста, який був секретарем ЦК КПУ, у 1972 році звільнили з цього становища.

Заплянували зустріч сценічно-мистецької групи

Ню Йорк, Н. Й. — Зустріч Сценічно-Мистецької Групи УНС-УІА відбудеться перед початком літніх вакацій у четвер, 2-го червня ц.р., о год. 7:30 вечора в приміщеннях Українського Інституту Америки при 2 Схід. 79-та вулиця.

Група закінчила свій перший сезон успішною постановкою прем'єри одноактівки „Виставка" пера Лариси Кукрицької-Лисняк в суботу, 14-го травня 1983 року, та має за собою чотири вдалі імпрези.

Група складається з музикантів, акторів і співаків та приймає усіх зацікавлених такою діяльністю молодих українських американців.

За ближчими інформаціями про діяльність групи слід звертатися до Марти Кордуби, керівника братської діяльности УНСоюзу, тел. (201) 451-2200.

Відкриється виставка картин малолітнього мистця

Ню Йорк, Н. Й. (У.Л.). — Олекса Денисенко, п'ять і піврічний син Марти і Юрія Денисенків, від раннього дитинства любив малювати й рисувати. Батьки його, не байдужі до різного роду мистецтва, підтримали спроби малого Олекси. Вони записали його до школи „Інтернешинел Плей Ґруп" Виявив він також і музичне обдарування і вчиться гри на скрипці методою „сузукі".

У галерії „Маяна", 21 Схід 7-ма вул. (напроти церкви св. Юра) буде відкрита виставка О. Денисенка в неділю, 5-го червня ц.р., о год. 1-ій по полудні, що триватиме до неділі, 12-го червня. На виставці будуть показані будівлі Ню Йорку, літаки, природу, квіти тощо, що Олекса намалював акварелями, нарисував чорним або кольоровим олівцем.

ПОНАД 700 ПОЛІЦІЯНТІВ в каліфорнійському місті Девор не могли дати собі ради з великим напливом молоді, яка в числі понад 650,000 прибула на так званий „рак концерт". Досі заарештовано 125 осіб, переважно за наркотики, бійки, образу, кидання пляшок й інших предметів на поліціянтів. Фестиваль тривав три дні і в багатьох моментах перетворювався в абсолютний зоологічний город, у якому панував повний, ніким неконтрольований хаос, — твердять репортери. Понад, 3,000 осіб були поранені і їх треба було перевести до місцевого і сусідніх шпиталів.

У ЛОНДОНІ ВІДБУВСЯ СОБОР УАПЦЕРКВИ

Лондон, Англія. — Собор Української Автокефальної Православної Церкви, який очолював Митрополит Мстислав, успішно відбувся в днях від 27-го до 29-го травня ц.р.

На Соборі всю УАПЦеркву поділено на чотири провінції-епархії: західньоевропейську з осідком у Парижі, Франція; англійську з осідком у Лондоні, Англія; австралійсько-новозеляндську і південноамериканську.

Єпископ Анатолій був піднесений в сан архиєпископа і йому доручено західньоевропейську епархію з катедрою у Парижі.

У неділю, 29-го травня, відбулася хіротонія архимандрита Володимира (у світі — Володимир Дідович). Нововисвяченому єпископові Володимирові доручено обов'язки вікарія первоієрарха УАПЦ Митрополита Мстислава. Єпископ Володимир керує австралійсько - новозеляндською епархією. Його катедра є у Лондоні, Англія.

У цю ж неділю відзначено 50-ліття о. протопресвітера Палладія Дубицького, якого Владика Мстислав наділив правом ношення двох наперсних хрестів.

На терені УАПЦеркви в катедрі св. Преображення у Лондоні відбулося посвячення пам'ятника з ґраніту жертвам Великого голоду в Україні в 1932-33 роках. На урочистість прибуло понад 2,000 вірних, поміж якими були представники з Канади та з інших країн вільного світу.

В Україні помер визначний перекладач

Київ (В.Д.). — Україномовна комуністична преса в Україні повідомила, що недавно помер на 86-му році життя визначний поет-перекладач Микола В. Хомичевський, відомий під літературним псевдонімом як Борис Тен (що символізує грецьку назву Дніпра — „Бористен").

Він народився 9-го грудня 1897 року в селі Дермані на Волині в родині українського священика. Закінчив Волинський інститут народної освіти (ІНО) в Житомирі, а музичну освіту здобув у Музично-педагогічному інституті в Москві. Борис Тен працював як професор клясичних і модерних мов у Житомирському інституті. Друкувати поезії почав в 1923 році в журналі „Червоний Шлях", але його головним зайняттям в літературі були переклади з клясичних і модерних мов. Із грецької клясичної мови він переклав такі твори, як „Прометей закутий" Есхіла (1949), „Одисея" (1963) й „Іліяда" (1977) Гомера; „Хмари", „Лісістрата", „Жаби" (1956) Аристофана; „Поетика" Аристотеля (1967). З німецької мови Тен переклав „Розбійники" і „Вільгельм Телль" Ф. Шіллера (1955); з англійської мови „Річард III" Шекспіра; з французької поезії А. Шеньє та пісні французької Революції. З польських перекладів входять „Лілля Венеда" і „Баллядина" Ю. Словацького, „Кримські Сонети" та інші поезії А. Міцкевича; з російської мови — „Домик в Коломні" О. Пушкіна і „Живий труп" Л. Толстого.

Для українських театрів Борис Тен переклав ряд чужомовних п'єс, включно з такими як „Антиґона" Софокла, „Медея" Еврипіда, „Антоній і Клеопатра" Шекспіра, „Торквемада" Гюґо, „Урієль Акоста" Гуцкова і лібретто опери „Баль-Маскарад" Верді та інші.

„Енциклопедія Українознавства" так пише про переклади Б. Тена: „Переклади Тена відзначаються високою культурою мови, вірною віддачею змісту і максимальним збереженням формально-мистецьких особливостей оригіналу".

„Українська Радянська Енциклопедія" (т. 14, стор. 332), як теж книжка „Письменники Радянської України", видана в 1966 р. (стор. 664), подають багато відомостей про Бориса Тена, але із зрозумілих причин промов-

(Закінчення на стор. 4)

ВИСТАВКА ТВОРІВ НИКИФОРА З КРИНИЦІ

Ню Йорк, Н. Й. — Український Інститут Америки започатковує серію програм на тему: Реґіональні землі України. Першою програмою у цій серії у співпраці з Фундацією дослідження Лемківщини тут у приміщеннях Інституту при 2 Схід 79-та вулиця (ріг 5-ої авеню) буде влаштована виставка творів Никифора з Криниці з приватної колекції сл. п. Вадима Лесича. Відкриття виставки відбудеться в суботу, 4-го червня ц.р., о год. 5:30 по полудні. Доповідь про мистця виголосить Ірина Петренко-Федишин. Продовження циклю програм про Лемківщину (історія, література, мистецтво, побут) заплянованє на осінь 1983 року. Добровільні датки в сумі 5 долярів; 3 доляри для сеньйорів і студентів.

Т. Ендерс і Д. Гінтон звільнені зі своїх становищ

Вашінґтон. — Президент Роналд Реґен звільнив минулої п'ятниці, 27-го травня ц.р., асистента державного секретаря для міжамериканських справ Томаса Ендерса і відкликав з посту амбасадора до Ель Сальвадору Діна Гінтона. Політичні спостерігачі кажуть, що Адміністрація хоче мати вільну руку у вирішуванні важливих справ в Центральній Америці і звільняє усіх тих опонентів чи критиків дотеперішньої політики, які в минулому чи тепер мали будь-які застереження до потягнень Уряду.

Рішення відкликати американського амбасадора з Ель Сальвадору здається не має безпосереднього відношення до звільнення асистента державного секретаря, але воно дуже кидається в очі тому, що це сталося менш-більш в тому самому часі. Д. Гінтон, дипломат з довголітньою практикою, підтримував заходи свого Уряду і аґресивно проводив в життя усі зарядження Адміністрації, допомагаючи місцевому урядові подолати трудноші економічного життя і боротьби з марксистськими партизанами.

Втаємничені у політичні справи особи в Білому Домі кажуть, що відкликання амбасадора Гінтона радше пов'язане з його здоровельним станом і напругою праці в країні, у якій ведеться громадянська війна.

Т. Ендерса замінить на пості асистента державного секретаря дотеперішній амбасадор у Бразилії Ленґгорн А. Мотлі. Ендерс натомість перейде на іншу працю, бо його зараховують до осіб, які не все поділяють думку Президента щодо Центральної Америки. Крім того він ніколи не був у приязних відносинах з теперішнім головою Крайової ради безпеки Віллямом П. Кларком. Ендерс заступав думку, що є ще інші шляхи полагодження справи в Ель Сальвадорі, наприклад, переговорами з марксистами, не зважаючи на військові акції, які ведуться в тій країні.

СКВУ ЗАКЛИКАЄ ГРОМАДИ ГІДНО ВІДЗНАЧИТИ 50-РІЧЧЯ ГОЛОДУ В УКРАЇНІ

Торонто, Онт. — Президія Секретаріяту СКВУ, у спеціяльному зверненні, закликає українські спільноти на поселеннях у країнах вільного світу гідно і достойно відзначити 50-річчя Великого голоду в Україні, що його зумисно зорганізували комуно-московські імперіялісти, щоб, як пишеться в обіжнику, „в самому корені підтяти національну субстанцію українського народу — його хліборобську верству".

Після знищення Української Автокефальної Православної Церкви та ліквідації української національної інтелігенції на процесах СВУ-СУМ, поділене село загнано в колгоспи, сотні тисяч так званих куркулів і кулаків знищено, або вивезено на Сибір, розірвано родини, а сотні тисяч дітей стали „безпризорними", українських робітників закріплено до невільничої праці без права страйку чи будь-якого протесту, українських літераторів і всіх тих, які мали якесь відношення до української культури, здесятковано, або заслано, де вони в більшості загинули, — сказано у зверненні.

В 1932-33 роках розпочався зумисне організований Москвою голод в Україні, у якому, згідно з приблизними статистиками, загинуло від 7-10 мільйонів українського селянства, тобто загинув найбільш свідомий елемент українського народу, який під час і після революції і програних Визвольних Змагань, ставив активний спротив новим комуно-московським окупантам.

Британський совєтолог Роберт Конквест, у своєму звіті про стан підготови книжки про голод в Україні, пише: „Я вірю, що тепер можна буде доказати понад всякий сумнів, що надмірна смертність у часах розкуркулювання в роках 1929-30 і в часі голоду в роках 1932-33 мала б досягнути приблизно 14 мільйонів, в тому кілька мільйонів дітей. Це число вважалося (навіть мною) зависоким, але свідчення видаються такими, яким не можна протиставитися".

„Від організованого Москвою голоду в 1932-33 роках минає 50 років, — пишеться у зверненні СКВУ, — але в Україні небагато змінилося... Російсько-большевицька влада посягає по душу народу, добирається до його розуму, й його почувань... Всіх, що в Україні виступають в обороні української мови й культури, окупаційна влада обвинувачує в націоналізмі, під різними претекстами переслідує, звільняє з роботи, судить..."

Тому у 50-річчя голоду в Україні „згадаймо мільйони мучеників, жертв плянованого Москвою голоду, братів і сестер наших і обіцяймо перед тінями загинувших, зробити все, що є в наших силах, щоб повністю розкрити всі злочини Москви, заподіяні українському народові за весь час існування її кривавої влади", — говориться в кінцевих рядках звернення Секретаріяту СКВУ.

У світі

ОФІЦІЙНО ПОВІДОМИЛИ в Москві в понеділок, 30-го травня, що найстарший член совєтської правлячої верхівки член політбюро, єдиний серед совєтських лідерів, який брав участь у большевицькій революції 1917 року, латиш Арвід Пельше, помер на84 році життя. Пельше, який перед тим був лідером комуністичної партії Латвії, став членом політбюро в 1966 році і, хоч незмінно пробув на цьому пості 17 років, ніколи не займав визначного місця серед совєтського партійного і державного керівництва.

З'ЄДНАНІ СТЕЙТИ І Філіппіни домовилися підписати нову угоду про використання двох найбільших американських заморських військових баз. Угода була підписана в середу 1-го червня у Вашінґтоні і згідно з нею ЗСА дадуть Філіппінам „значну компенсацію". У повідомленні нічого не говориться про розміри цієї компенсації, але філіппінські джерела говорять, що вона виноситиме від 900 мільйонів долярів до 1 більйона за п'ятирічний період, який закінчиться в 1989 році.

ПРЕЗИДЕНТ ПЕРУ ФЕРНАНДО Беляунде Террі заярядив у понеділок, 30-го травня, 60-денний надзвичайний стан у країні, завісив громадські права і закликав парлямент впровадити закон про кару смерти за будь-яку дію саботажу. Це перший раз уряд Перу впровадив надзвичайний стан по всій країні. Попередні надзвичайні стани вводилися лише у провінції Аякучо, де 2,000 війська і поліції ведуть боротьбу з лівими маоїстськими партизанами. Лише цього року було вбито приблизно 600 партизанів. Число жертв партизанського терору серед цивільного населення перевищило 1,000 осіб.

В ОФІЦІЙНОМУ ПОВІДОМЛЕННІ з Сеулю, Південна Корея, сказано, що в понеділок, 30-го травня, уряд вирішив звільнити з ув'язнення колишнього опозиційного лідера, який проводить голодовий страйк вже 13 днів, вимагаючи встановлення демократичного правління країною та інших змін у сучасному режимі Південної Кореї. Але опозиційний лідер Кім Юнг Сам, заявив репортерам, що він продовжуватиме страйк тому, що уряд президента Чан Ду Гвана не задовільнив його вимог. З боку уряду не було жадних пояснень ні щодо протесту, ні відносно звільнення. Одначе проурядові кола заявили, що рішення безумовно є спробою на шляху до національного примирення.

ПРЕСОВЕ АҐЕНТСТВО Індії повідомило в понеділок, 30 го травня, що прем'єр-міністер Індії Індіра Ганді розпочала передвиборчу кампанію трьохденною подорожжю до північного району Індії Джамму і Кашміру, де в неділю в масових заворушеннях були поранені понад 1,000 осіб. Безпорядки викликали прихильники ривалізуючих у виборах політичних партій, включаючи правлячу партію національної конференції та партію конґресу Індіри Ґанді. Вибори відбудуться в наступну неділю.

РЕЧНИК ПОВСТАНЦІВ ІРАКСЬКИХ курдів повідомив у понеділок, 30-го травня, що турецька армія, яка минулого тижня перейшла кордон з Іраком в кількості понад 2,000 вояків, оточила в горах від 20,000 до 30,000 цивільних курдів, які втекли в гори від переслідування іракськими властями. Їх запідозрили у співпраці з партизанами, що борються проти баґдадського режиму. Посол Іраку в Анкарі, столиці Туреччини, заявив в опублікованому в понеділок інтерв'ю, що Анкара і Баґдад погодилися взаємно дозволити другій стороні посилати війська на свою територію в погоні за курдськими повстанцями. Подібний договір був раніше підписаний між Баґдадом і Тегераном. Курди, країна яких розділена між Іраном, Іраком і Туреччиною вже віддавна ведуть боротьбу за визволення своєї батьківщини від трьох поневолювачів.

ТЕРТЯ В ПВО ЗРОСТАЮТЬ

Дамаск, Сирія. — Близький дорадник лідера Палестинської Визвольної Організації Ясіра Арафата заявив у понеділок, 30-го травня, що сили ПВО „завдадуть рішучий контрудар", якщо будь-які бунтівники в Фата, основної партизанської групи, старатимуться захопити будь-яку установу ПВО в Ливані.

Говорячи про захоплення бунтівниками шістьох баз в Дамаску постачання Фата в неділю, дорадник, який не бажав бути названим, сказав: „ПВО не буде вживати зброї проти нікого в Дамаску". Він сказав також, що відповідальність за охорону баз постачання несуть спеціяльні сирійські охоронні війська і що цю відповідальність вони мали ще перед захопленням їх бунтівниками.

Дорадник далі сказав, що Арафат, який одночасно очолює і Фата і ПВО, відклав на невизначений час надзвичайне засідання революційної ради Фата, яке мало відбутися в Дамаску в понеділок для обговорення зростаючого бунту проти нього і його керівництва. Причиною такого рішення очевидно було перечекати бунт і не допустити до відкритого розколу групи.

Відкладення засідання вказує на те, що Арафат зрозумів, що бунт проти його керівництва групою Фата, яка складає приблизно 80 відсотків партизанських сил ПВО, є значно ширшим, ніж він уявляв собі з самого початку.

Повідомляють, що Арафат поїхав до північноливанського міста Тріполі, щоб перевірити партизанські сили, розташовані там, і згуртувати їх навколо себе.

Бунтівники з групи Фата належать до радикального крила ПВО і виступають проти „угодовської політики" Арафата. Вони були особливо незадоволені, коли Арафат проводив переговори з королем Йорданії Гуссейном відносно включення його до переговорів про мир на Близькому Сході на базі пропозицій президента Роналда Реґена, зроблених у вересні минулого року. Цей плян закликав до палестинської автономії на землях, окупованих Ізраїлем, тобто на правому березі ріки Йордан і в смузі Гази в союзі з Йорданією, але який був проти створення незалежної палестинської держави.

Крім того, різниці посилилися після того, як Арафат намагався відсунути деяких радикальних командирів від командування і замінити їх іншими, ліберальнішими особами.

Деякі особи з оточення Арафата говорять, що Сирія, яка різко виступає проти пляну президента Роналда Реґена і відкидає останню ливансько-ізраїльську угоду про безпеку, заохочує бунтівників до опору керівництву Арафата. Інші говорять, що президент Сирії Гафез аль-Ассад затурбований бунтом і хоче примирити ворогуючі фракції.

Як конфлікт розширюється, інші керівники ПВО стараються бути посередниками в його полагодженні і закликають лідера Лівії полковника Муаммара ель - Каддафі припинити свої підбурюючі заяви в підтримку збунтованої фракції.

Джерела з Дамаску також повідомили, що була спроба замаху на Арафата, але офіційний речник ПВО заперечив такі чутки.

В Америці

СУПРОВОДЖАЮЧІ СЕКРЕТАРЯ Департаменту оборони Каспара Вайнберґера у черговій поїздці до Европи особи заявили, що З'єднані Стейти Америки і Совєтський Союз напевно погодяться на якусь розв'язку щодо розміщення американських ракет середнього засягу в країнах НАТО. Недавно президент Роналд Реґен заявив, що спеціялісти Пентаґону, в порозумінні з речниками европейських країн, розпрацьовують кінцеві пляни розміщення, хоч він не виключав іншої можливості, особливо тоді, як СССР погодиться забрати свої ракети типу СС-20 з країн Центральної Европи, особливо із Східньої Німеччини. Згідно з пляном ракети типу Першінґ -2 з нуклеарними головками і крилаті ракети повинні бути розміщені у п'ятьох країнах НАТО до кінця цього року.

МОДЕЛЬ МІЖПРОСТІРНОГО корабля „Ентерпрайз" знаходиться тепер в Европі, головно в Парижі, де відбувається міжнародна виставка літаків. На спеціяльне прохання італійського уряду, ЗСА погодились перевезти модель літаком Боїнг-747 до Риму на один день тільки для оглядин. Такі одноденні оглядини були влаштовані в Бонні, Західня Німеччина, а в поворотній дорозі корабель зупиниться ще в Лондоні, Великобританія, і Оттаві, Канада.

ГРУПА ПІДПРИЄМЦІВ і професіоналістів в ЗСА вирішила включитися в акцію піднесення рівня американського шкільництва. Вони визначатимуть високі стипендії для найкращих в країні учнів, щоб таким чином заохочувати середньошкільників і студентів на університетах до осягнення найвищих оцінок в навчанні. „Ми мусимо мобілізувати усі ресурси для піднесення рівня шкільництва, зокрема навчання у середніх і високих школах, бо від цього у великій мірі залежатиме майбутнє американського бизнесу і внутрішньої та закордонної торгівлі", — заявив кореспондентам Френк Ікард, президент Крайової асоціяції американських підприємців.

МАЙЖЕ В УСІХ МІСЦЕВОСТЯХ З'єднаних Стейтів Америки ветеранські та інші організації гідно відзначили День Пам'яті, вшановуючи зокрема тих, які в обороні батьківщини віддали своє життя. На Арлінґтонському кладовищі у Вірджінії відбулись спеціяльні церемонії під памятником невідомого вояка і над могилами вояків з участю офіційних осіб. Така ж церемонія відбулася в цьому році під меморіяльною стіною у Вашінґтоні, де виписані прізвища 56,000 вояків, які загинули у в'єтнамській війні. У цій церемонії взяв участь заступник секретаря Департаменту оборони Пол Тайлер, який говорив про незабутні, бо ще дуже свіжі рани війни і тих, які брали в ній безпосередню участь. Також в інших місцевостях, відбулись більші чи менші вшанування поляглих у боях вояків ЗСА.

ГЕРОЙ В'ЄТНАМСЬКОЇ війни інвалід сержант Рой Бенавайдес, який належав до формації так званих „зелених беретів", відмовився від інвалідної пенсії з фонду соціяльного забезпчення, а коли президент Роналд Реґен запропонував йому допомогу з приватних фондів, то він чемно подякував Президентові, кажучи, що він не привик брати данини, тим більше, коли йому належиться військова пенсія. „Зрештою, — пише Бенавайдес у листі до Р. Реґена, — мені навіть не йдеться про власну особу, а про тисячі таких як я, що їм відмовлено пенсії тільки тому, що вони воювали у В'єтнамі". Згаданий вояк уважає, що всім ветеранам, без огляду де вони воювали, обороняючи інтереси батьківщини, належиться допомога, якщо вони такої потребують.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members $1.25 a month. Change of address — $1.00. Make check or money orders payable to "Svoboda".
Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу $1.25 місячно. За кожну зміну адреси - $1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Ливан: далі небезпечна бочка пороху

Заключення договору між Ізраїлем і Ливаном у справі евакуації чужих збройних сил із Ливану широко розголошують засоби американської масової інформації — як особливий тріюмф американської дипломатії і її представника на Близькому Сході, Філіпа Габіба.

Одначе, як знаємо, евакуація ізраїльських військ з Ливану, узалежнена від евакуації ворожих Ізраїлеві збройних сил в Ливані, а саме сирійців і палестинців, які ще мають поважні сили в Долині Бекаа. Досі сирійський уряд офіційно і категорично заявив, що договір між Ливаном і Ізраїлем зробив Ливан „сателітом" Ізраїля, і цим самим Сирія не забере своїх військ з Ливану.

В тому самому часі Ясір Арафат переорганізовує палестинські бойові відділи для дальшої боротьби в Ливані, на випадок, якщо ізраїльські збройні сили залишаться в Ливані. Советський уряд знову висилає маси різного мілітарного устаткування, включно з літаками, танками та ракетами до цієї згаданої долини.

Згідно з достовірними інформаціями, в Долині Бекаа має бути біля 30,000 сирійців і 8,000 палестинців узброєних советською зброєю. Сьогодні в Ливані перебуває ще біля 10,000 ізраїльських військ, які не покинуть Ливану, якщо сирійці і палестинці не заберуться звідтіля.

Нині Долина Бекаа є випадовим „пляцдармом" у можливій новій війні проти Ливану і Ізраїля. За тими 40,000 тисячами сирійців і палестинців має бути 5,000 советських мілітарних „дорадників" і спеціялістів, які мають плянувати евентуальні мілітарні операції у Ливані. Пентагонські речники повідомляють, що сотні советських „дорадників" носять однострої сирійської армії.

Сирійці, Арафат та їхні советські покровителі переконані, що вони зможуть евентуально знищити ізраїльські сили в Ливані.

Саме в тому лежить прихована небезпека, про яку напевно знає Москва; вона не може пережити страшної поразки, що її союзники — сирійці і палестинці — понесли з рук ізраїльських збройних сил. У цій поразці советське військове устаткування, включно з літаками і танками, виявилося куди гірше — в порівнянні з американським випосаженням ізраїльської армії.

Отже, виповідаючи нову війну Ливанові і Ізраїлеві, Москва і Дамаск мусять рахуватися з можливою реакцією Америки.

Щобільше, в Ливані діють також відділи Франції, Італії і Великобританії, які не залишаться невтральними, якщо сирійці і палестинці заатакують ці частини, які виступають як сторожі миру Об'єднаних Націй.

Кілька місяців тому Ізраїль запропонував, щоб ці мілітарні і символічні збройні відділи Об'єднаних Націй допустити на Долину Бекаа, але проти цього спротивилася Сирія та її покровителі в Москві.

Покищо, Долина Бекаа виглядає на великий військовий табір, приготований на випади в напрямі ізраїльських збройних сил на кордоні Ливану та Ізраїля.

Якщо Москва рішиться подратувати Америку, тоді її наступним кроком буде офензива з Долини Бекаа, з прицілом на ізраїльські збройні сили, наслідки якої можуть бути дуже трагічні.

Дописи з життя громад, установ, організацій, інституцій чи осіб, включно з посмертними згадками-некрологами, мають бути не довші за три сторінки машинопису, писані через два інтервали на друкарській машинці і лише на одному боці листка паперу. Якщо допис писаний рукою, слід також дотримуватися великих відступів поміж рядками і писати розбірливо (дехто розуміє цю вимогу як писання великими літерами, насправді літери мають бути малі, але великі проміжки поміж рядками, щоб було де поправити речення, якщо зайде потреба). Дописи слід надсилати до редакції до десяти днів після описаної події. Редакція застерігає за собою право скорочувати дописи і правити мову. Просимо дописувачів подавати повні імена і прізвища у своїх матеріялах, не скорочуючи їх. У випадку англійських назв чи прізвищ слід подати їх і по-англійському і по-українському. — Редакція.

Володимир Душник

АМЕРИКАНСЬКИЙ ІСТОРИК: СССР — ТВІР ПРИПАДКОВОСТИ

Професор Ричард Пайпс з Гарварду, відомий американський історик і автор, який був спеціяльним дорадником президента Роналда Реґена в Крайовій раді безпеки — відомий із свого безпосереднього і об'єктивного підходу до СССР і його постання. Це він, у своєму основному творі „Формація Советського Союзу", підкреслив змагання неросійських народів, а особливо українців, до встановлення власних самостійних держав.

Не дивно, отже, що він часто є предметом вульґарної лайки, здебільшого в українській комуністичній пресі в Україні, як теж з боку російського письменника Олександра Солженіцина.

У своїй статті про „Етнічну загрозу для Кремля", він твердить, що в грядучому 7-му десятиріччі існуванню Советського Союзу загрожує динамізм неросійських народів.

Професор Пайпс пише, що Ленін розцінював націоналізм як „назадницьке явище", що гальмувало його змагання до встановлення „комуністичного безклясового суспільства".

Проте, знаючи потенціяльну силу націоналізму неросійських народів („меншостевий націоналізм" у писанні автора), Ленін використовував ці сили проти царату чи Тимчасового Правительства.

Теоретично, він пропонував дві альтернативи для неросійських народів: відокремлення або асиміляцію. Він вбачав, що економічні чинники не дозволять на цілковите відокремлення, тому був схильний до асиміляція як до єдиної можливої розв'язки.

Але події 1917-го і 1918-го років не виправдали сподівання Леніна: майже всі окраїнні (неросійські) країни проголосили свою самостійність та відокремлення від Росії.

У своїй політичній пропаґанді Ленін і компартія в принципі підтримували ідею „національного самовизначення, включно до сепарації", але в практиці він вів політику в іншому напрямі. Він розумів, — пише проф. Пайпс, що „без українського збіжжя, вугілля і сталі, без кавказької нафти, та центральноазійської бавовни, прийде до економічного убозтва Росії".

Отже, Ленін усупереч своїй пропаґанді, вирішив виступити збройно проти новопосталих держав неросійських народів, підбиваючи їх одну за одною. Тому, що Фінляндія, Польща і балтійські країни мали всебічну підтримку західніх альянтів, вони у той час змогли уникнути московсько-советського поневолення.

Видумано тоді концепцію „союзних республік" для України, Білорусі, Вірменії, Грузії, Азербайджану і Туркестану (п'ять ісламських республік), яким надано фіктивну „суверенність", тоді коли все є під контролею Центрального Комітету компартії у Москві.

Це був хитрий задум Москви: неросійським народам надано „позірну державність", але на ділі Кремль паралізує усі відосередні рухи через сцентралізовану компартію у Москві, яка складається у великій більшості з росіян чи зрусифікованих „націоналів".

Усі советські конституції — ленінська, сталінська і брежнєвська — мають характер „советського федералізму, але є однотипні у змісті і російські на ділі".

Ця концепція, хитра і лицемірна, не принесла бажаної розв'язки національного питання у СССР. Є всі познаки, — пише проф. Пайпс, — що протягом шістдесятих років почування національної ідентичности серед неросійських народів у СССР зросло і зростає далі впарі з почуттям образи й протесту проти колоніяльного статусу.

Поступ у вирощуванні урбанізації, індустріялізації так вперто впроваджувані в життя советським урядом, мали протилежні наслідки як цього хотіли росіяни бо наступив зріст національної свідомости,

„Чому українець, грузин чи узбек не може не бачити того, що інші нації, менші числом і меншого економічного значення, втішаються повною незалежністю? І як вони не можуть не відчувати, що це створює афронт для національної гордости?", — пише проф. Пайпс.

СССР не створив жадної многонаціональної життєздатної структури; національні тертя існують і прибирають на силі.

„Тяжко повірити, — пише проф. Пайпс, — щоб історичні сили, які спричинили упадок інших імперій, зробили виїмок у випадку російської імперії".

Ці думки висловлюють справжню політичну, національно-культурну ситуацію у СССР, що її, на жаль, ще недобачують історики чи уряди у багатьох країнах вільного світу.

П. М.

ДИПЛОМАТИ АНТАНТИ ПРО ІСТОРІЮ УКРАЇНИ В 1918 РОЦІ

Перебравши владу від Центральної Ради — уряду Української Народної Республіки 29-го квітня 1918 року, гетьман України Павло Скоропадський перейняв також і зобов'язання Берестейського уряду, що її заключили представники Центральної Ради з Центральними Державами.

Однією з основних причин зміни уряду мав бути брак можливости виконання договору Центральною Радою, тобто постачання сільсько-господарських продуктів для Німеччини і Австро-Угорщини, хоч згадані держави також не вив'язувались належно зі своїх зобов'язань, бо їхня індустрія в часі кількалітньої війни вже не працювала на відповідному рівні, так що не могла доставляти потрібну кількість продуктів для комерційних міждержавних розрахунків.

Уряд гетьмана Скоропадського, привернувши приватну власність в Українській Державі, відновив приватну ініціятиву (що особливо важливе в сільському господарстві) й мав створити кращі можливості для вищої продуктивности та задоволення зобов'язань Берестейської угоди.

Але вже в другій половині 1918 року некорисні воєнні події для Центральних Держав давали нагоду, а то й потребу для уряду гетьмана Скоропадського шукати порозуміння з Антантою — Францією і Англією, представництва яких були вже тоді й в сусідній державі — Румунії. І тут представникові гетьманського уряду І. Коростовцеві французький консул Еміль Енно, між іншим, заявив, що „Україна не мала ніколи своєї історії, ні національної окремішности... Французькі та англійські посли заявили Коростовцеві, що ...Україна ніколи не була державою і не може претендувати на визнання її державами Антанти" (Н. Полонська, том II, стор. 507).

Не було, здається, кращого знання про історію України й в американського президента Вілсона, який в тому ж році проголосив декларацію про самовизначення народів, не згадавши України.

Сьогодні, після 60-ти років, не було б легко знайти дипломата чи науковця-історика на Заході, який сказав би щось іншого за згаданих дипломатів Антанти, не зважаючи на це, що велика українська політична еміґрація після двох світових воєн досягла не тільки Західню Европу, але й американський континент.

Отже, після невдачі третього уряду України — Директорії, як і уряду Західньо-Української Народної Республіки, чисельній політичній еміґрації прийшлось змінити засоби боротьби: замість дипломатії й гармат — поширення української науки в західньому світі, заснувавши Український Вільний Університет у відні в 1921 році, який існує й до сьогодні, хоч і приходилось міняти притулок два рази, тобто з Австрії до Чехо-Словаччини, а відтак до Західньої Німеччини.

Після 60-ти років існування Український Вільний Університет почав переклад „Історії України" проф. Н. Полонської (хоч і були бажання зробити це раніше, але не було на це грошей) на світові мови, щоб врешті дати Заходові історію України в зрозумілій йому мові.

Як відомо, проф. Наталія Полонська-Василенко брала участь в археологічних розкопах відомого київського археолога В. Хвойки, почала свою педагогічну працю ще з Київського Університету св. Володимира, а на еміґрації написала ряд наукових праць і статтей, була довголітнім професором і деканом Філософічного Факультету Українського Вільного Університету та уможливила молодим ґенераціям, головно українського походження, пізнати належно історію України.

„Історія України" проф. Полонської (в двох томах великого формату) починається з праісторії, тобто від кам'яної доби. В другому томі з 1976 року останні розділи приділені для історії Визвольних змагань з 1917-1923 років, тобто до часу, коли Конференція Амбасадорів у Парижі прилучила Галичину до Польщі під умовою надання їй права автономії. Тут проф. Полонська використала чимало джерел написаних творцями джерел Української Держави, головно історика Дмитра Дорошенка, який займав поважні пости українського уряду за часів Центральної Ради і гетьмана Скоропадського та використав архіви европейських держав після Першої світової війни для написання „Історії України 1917-1923 рр." у двох томах.

„Історія України" проф. Полонської має особливо високу оцінку відомого історика О. Оглоблина, тому й немає потреби говорити про її важливість чи то придатність для перекладу на чужі мови. Отже, щоб запізнати наукові і політичні кола Заходу з Україною, треба згадану „Історію" перекласти на світові мови.

За відомостями з Деканату Філософічного Факультету Українського Вільного Університету в короткому часі переклад І-го тому на німецьку мову буде переданий до друку, а переклад ІІ-го та переклади на англійську і французьку мови будуть зроблені, якщо українська діяспора допоможе фінансово.

Пожертви можна пересилати до українського банку — „Кредитівки" на адресу: Ukrainian Selfreliance Federal Union, 4946 N. Broad Street, Philadelphia, Pa. 19141.

Чеки слід виписувати на: Ass'n for Promotion of Ukrainian Science in the West, No. 5069.

Володимир Барагура

Петро Андрусів — ілюстратор для дітей і молоді

Для вшанування пам'яті довголітнього мешканця Філядельфії, недавно померлого мистця-маляра й графіка-ілюстратора Петра Андрусева філядельфійський відділ Об'єднання Мистців Українців Америки, 43-ій Відділ СУА та Гурток Книголюбів при Окружній Управі СУА-Філядельфія спільними силами влаштував 28-го і 29-го травня ц. р. вечір і посмертну виставку графіки й рисунків цього заслуженого художника.

Поміж виставленими його працями поважну частину займали ілюстрації у періодичних і книжкових виданнях для дітей і молоді. Редакція „Веселки" приєднується до цих шанувань. Хай ця скромна стаття поруч біографічної розповіді п. н. „Про молодого Петруся й мистця Петра Андрусева" в ч. „Веселки" за жовтень 1968 рік буде сплатою довгу вдячности П. Андрусеву, довголітньому співробітникові-ілюстраторові й мистецькому дорадникові журналу.

Петро Андрусів, не зважаючи на свою професійну працю й мистецькі й громадські навантаження, знаходив час ілюструвати багато матеріялів у „Веселці", зокрема історичного, й сучасно-побутового, переказного, леґендарного, релігійного, мітологічно-казкового й біографічного характеру.

Попри ілюстрування „Веселки" П. Андрусів оформлював мистецько багато книжкових видань для дітей і молоді. В образотворчій ділянці для юних читачів на поселеннях він продовжував свою ілюстраційну працю, що її розпочав ще в рідному краю. До війни він ілюстрував „Світ Дитини" Михайла Таранька, „Дзвіночок" Юри Шкрумеляка, журнал „Наш Приятель", книжкове видання „Княжа слава" Олександра Лотоцького.

Співпраця Петра Андрусева з „Веселкою" почалася вже в першому році її появи (осінь-зима 1964 р.), коли довкола журналу згуртувалася ціла плеяда передових наших графіків-ілюстраторів — Божемський Богдан, Бутович Микола, Гніздовський Яків, Гординський Святослав, Гуцалюк Любослав, Дмитренко Михайло, Козак Едвард (ЕКО), Крюков Борис, Кульчицький Юрій, Левицький Мирон, Михалевич Михайло, Холодний Петро. Ця співпраця П. Андрусева тривала до 1972 року, коли то він присвятився мистецькій творчості над „широкими полотнами", тобто над картинами великого формату з історичною (княжою й козацькою добою) і мітологічною тематикою, вивершенням якої стала монументальна картина „Хрищення Руси-України".

У „Веселці" П. Андрусів ілюстрував писання таких авторів: Барагура Володимир, Винницька Ірина, Данилович Богдан, Завадович Роман, Коссовська Алла, Коцюбинський Михайло, Лотоцький Олександер, Мак Ольга, Малицька Константина, Маморський Михайло, Наркевич Ніна, Олесь Олександер, Погідний (Угорчак) Микола, Радзикевич Володимир, Тис Юрій (Крохмалюк), Черінь Ганна, Шевченко Тарас, Шкурат Петро. Виконав теж серію ілюстрацій до переспівів „Слова о полку Ігореві" різних авторів та до безавторських переказів про Кирила Кожом'яку, про смерть князя Олега.

П. Андрусів є автором кількох вступних ілюстрацій до різних чисел у різних річниках „Веселки", виконав багато заставок, розділових заставок, кінцівок, ініціялів у журналі. Зробив вдумливу окладинку до 7-го річника „Веселки" за 1960 рік. Віньєта цієї обгортки дугою веселки символічно поєднує наші поселення з рідним краєм.

Частина ілюстрацій, виконаних до окремих оповідань, публікованих у „Веселці" ввійшла потім у книжкові видання. Сюди належать ілюстрації до історично-біографічних оповідань Володимира Барагури, які ввійшли до ілюстрованої П. Андрусевим збірки цього автора „Меч і книга". Мистецьке оформлення цієї збірки (крім обкладинки) знаменито доповняють візуальний писаний текст і причинилися до успіху першого її видання (1954) так, що виявилася потреба видати її поновним поширеним виданням, додатково ілюстрованим Михайлом Михалевичем (1980).

П. Андрусів оформив мистецько твори Лесі Храпливої („Вітер з України", „Писанка українським дітям", „Чародійне авто"), Юрія Тиса („Про лицаря Добриню й його сестру Забаву", та „Про юнака Семенка, що волю добував"), Романа Завадовича („Я піду!"). Поважна кількість графічних праць, вміщених у зредаґованій Святославом Гординським монографії про Андрусева, це власне ілюстрації з „Веселки" і збірки „Меч і книга".

Деякі ілюстрації для дітей і молоді скомпоновані так, що їх можна розгорнути в картини „широкого полотна". В ілюстраціях вражає досконале знання мистцем зображуваної ним епохи, деталів побутового життя, фолкльору, зброї, будівель, городищ.

До ілюстрацій для дітей і молоді П. Андрусів ставився з такою увагою, серйозністю й дбайливістю та прецизією виконання, як і для дорослих. На його думку молоде покоління, це майбутні споживачі образотворчого мистецтва і в них замолоду треба виплекати естетичний смак, спонукати їх сприймати, переживати й цінити образотворче мистецтво.

(Закінчення на стор. 4)

Петро Голубенко

„ВІТЧИЗНА"

Репортаж з моєї „подорожі"

II.

2. Шлях „Вітчизни"

На святі 50-річчя журналу „Радянська Література", тобто „Вітчизни", у Києві проголошувалися сердечні поздоровлення від імени секретаріяту Спілки письменників СССР і від російських письменників РСФСР з Москви, а також від президії Спілки письменників України. У першому поздоровленні було сказано, що історія „Вітчизни" — „це в найсуттєвішому ідейному спрямуванні історія розвитку могутньої української радянської літератури". Висловлено надію і побажання, що й надалі на сторінках буде втілено „ті ідеї, поради і рекомендації, якими збагатила наше літературне життя постанова ЦК КПРС про творчі зв'язки літературно-художніх журналів з практикою комуністичного будівництва". У другому привітанні від російських письменників наголошено „нерозривність братерських уз". Президія Спілки письменників України, як і належить вислужникам режиму, сказала одвертіше, чого сподівається від них московський господар і яким був і надалі має бути шлях „Вітчизни".

Маючи на увазі пригадку російських товаришів про те, що ювілеєві „Вітчизни" передувало „велике свято 60-річчя утворення СРСР, з його провідною настановою утворення одного радянського народу з однією радянською культурою", партійні керівники Спілки письменників України запевняли, що вони на Україні є творцями „єдиної інтернаціональної літератури радянського народу". „Значуща, символічна назва нашого центрального письменницького журналу". „Побажаймо ж авторам 'Вітчизни' й надалі надхненним словом, гарячим серцем, животворним 'чуттям єдиної родини' утверджувати й кріпити це велике завоювання великого Жовтня"...

У цьому ж дусі висловився Павло Загребельний, назвавши журнал символом єдности „нашої неозорої країни". Такою була головна ідея відзначення цього п'ятидесятиріччя. При цьому попереджено, що ніяке відхилення від цієї лінії не може толеруватися. „Іноді доводиться миритися в літературі з людьми сумнівних обдарувань, але ніколи не можна терпіти людей сумнівних намірів". Така заява Павла Загребельного на порозі нового десятиліття вісімдесятих років не віщує нічого доброго. Півстолітній шлях „Вітчизни" увесь позначений закидами на адресу багатьох українських письменників як на осіб „сумнівних намірів" і націоналухильників від генеральної лінії партії.

Три періоди в півсторічній історії журналу „Вітчизна" позначені трьома різними назвами: „Радянська література" (1933-1941), „Українська література" (1941-1946), „Вітчизна" (1946-...). Такою зміною тільки самих назв журналу цей літературний орган Спілки письменників України був барометром політичного клімату в Україні і цей барометр негайно реаґував, „коли мінялася погода".

Перший період припадав на кінець 20-их і початок тридцятих років, коли від політики українізації партія переключилася на політику ліквідації її здобутків і фізичного і морального терору проти українських письменників і діячів української культури; це був період посиленої боротьби з так званим українським буржуазним націоналізмом, суцільної колективізації і „ліквідації куркулів як кляси". Цей генеральний наступ на Україні був завершений штучно організованим голодом 1932-1933 років, який розраховано вжито як засіб розв'язання українського питання, себто як засіб ліквідації української нації. Тому то з назви центрального органу української радянської літератури було викреслено його національну назву „українська" і залишено тільки „радянська". Назва журналу „Радянська література" мала свідчити про відмежування від українського націоналізму і що редакція не дасть місця для творів з українськими настроями на сторінках цього журналу. Як же було згадано цей період в історії журналу „Радянська література" — „Вітчизна" під час урочистого відзначення 50-річчя цього журналу?

Щоб якось згадати, доручено одному з небагатьох ще живих сучасників того періоду Олександрові Ільченкові зробити огляд першого числа „Радянської літератури" з відповідним коментарем і особистими спогадами. Такий огляд свідок тридцятих років зробив, але, звичайно, ніякої згадки про те, що це були роки „культу особи" Сталіна з усіма його наслідками ми вже не знайдемо. У спогадах Олександра Ільченка це була „Пора юнацьких поривань і звершень". Під такою бадьорою і оптимістичною назвою цей огляд уміщено в ювілейному святковому числі „Вітчизни" 1-го січня 1983 року. Для свого коментаря автор цього огляду взяв під розгляд звітну доповідь голови оргкомітету Спілки радянських письменників України Івана Ю. Кулика і перше, на що звертає увагу читачів, це стан української літератури цього часу; починаючи московський звіт, Іван Кулик не без емоцій відзначив, „що ніколи ще радянська українська література не переживала такого розквіту, такої активности, як тепер, після постанови ЦК ВКП/б/ з 23 квітня". Що ж це за така магічна і така славна постанова? Чим вона так благотворно прислужилася українській літературі?

Це була постанова з дня 23-го квітня 1932 року „про перебудову літературно-художніх організацій", а по суті нею було ліквідовано всі до того існуючі літературні організації і створено одну спілку „радянських письменників" з комуністичною фракцією в ній. Українських письменників також було колективізовано.

Звіт голови організаційного комітету нової „Спілки Радянських Письменників" Івана Кулика, який був надрукований в першому числі журналу „Радянська література" 1-го січня 1933 року, дав змогу відтворити справжній клімат 30-х років, у якому українська література „переживала такий розквіт". „Після уважного, докладного аналізу того доброго і прикрого, достойного і сумного, чим жила літературна Україна, Іван Кулик вертався не раз (бо муляло це, очевидно, не тільки йому) до знегод того ж таки Максима Рильського", якого ще року 1931-го не хотіли друкувати тому, що він був „неоклясиком", і його ім'я в радянській літературі було одіозне; про наслідки такої політики партії у відношенні до української літератури говорять такі цифри: 1930 року друкувалося 259 українських письменників; після 1938 з них друкувалися тільки 36; отже 223 письменники зникли з української літератури.

(Продовження буде)

ОСТАННІЙ ПРИ ЖИТТІ п'ятизірковий генерал з Другої світової війни, командир п'ятої американської армії в Европі 87-річний Марк В. Кларк заявив: „Ми повинні бути готові зустріти всяку небезпеку і допомогти тим, які вважаються альянтами Америки. Я не думаю, що ми є тепер найсильнішою країною у світі, тому зміцнення наших збройних сил є конечністю", — заявив ген. Кларк.

РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

Комітету Об'єднаних Українсько-Американських Організацій — Метрополітального Ню Йорку, Відділ УККА

відбудуться

в четвер, **16-го червня 1983 р., о год. 6:30 вечора**
в приміщенні Українського Народного Дому
140 Друга Авеню в НЮ ЙОРКУ, Н. Й., кімната ч. 26

Порядок нарад затверджують Збори.

Якщо в означеному часі не збереться відповідне число представників КОУАО, збори відбудуться півгодини пізніше та уважатимуться правосильними.

УПРАВА КОУАО

ОМУА

Об'єднання Мистців Українців Америки

запрошує Вас на

ВІДКРИТТЯ ВИСТАВКИ КАРТИН
ЛЕОНІДА БЕНЦЕЛЯ

в неділю, 5-го червня 1983 р., о год. 1-ій по пол., при 136 Друга Авеню, Ню Йорк, Н. Й., в Галерії ОМУА. Виставка буде відкрита в будні від 6-8-ої веч. Суботи і неділі від год. 1-8-ої веч., до 12-го червня, включно.

Заходом

„ФАЙН АРТС КОНСАЛІДЕЙТЕТ ІНК."

відбудеться

ВИСТАВКА ОЛІЙ та АКВАРЕЛЬ

ВОЛОДИМИРА МАКАРЕНКА

від 2-го до 6-го червня 1983 року
Art 7: International Art Fair,
Washington Convention Center, Washington, D.C.

Батьківський Матуральний Комітет та Управа „Рідної Школи" у Філядельфії, Па.

запрошують Українське Громадянство та Молодь на

БЕНКЕТ та БАЛЬ

ВИПУСКНИКІВ 12-ої КЛЯСИ

„РІДНОЇ ШКОЛИ"

який відбудеться **11-го червня 1983 року, починаючи з год. 5-ої вечора, у балевій залі Ля Саль Коледжу,** при 20-ій вул. та Олней Авеню **у Філядельфії**

В програмі: привітання випускників, роздача грамот зрілости і нагород та баль від год. 9-ої до 1:45 ранку.

До танців гратиме широко-відома музично-вокальна група **„Червона Калина"** *з Ню Йорку, Н. Й.*

Квитки вступу і місця при столиках можна замовляти до **4-го червня в інж. І. Пака, ч. телеф.: (215) 379-4275** між год. 6-ою і 9-ою вечора. Ціна квитків: на бенкет і баль 25.00 дол. для дорослих, 16.00 дол. для молоді. Тільки на баль: 10.00 дол. для дорослих, 5.00 дол. для молоді.

ГРОМАДСЬКИЙ КОМІТЕТ в ДІТРОЙТІ
для відзначення 50-ліття організованого Москвою голоду в Україні
впаштовує

ВСЕГРОМАДСЬКУ МАНІФЕСТАЦІЮ

ДЛЯ ВІДЗНАЧЕННЯ 50-ЛІТТЯ ОРГАНІЗОВАНОГО МОСКВОЮ ГОЛОДУ В УКРАЇНІ та ВШАНУВАННЯ ПАМ'ЯТІ 7 МІЛЬЙОНІВ ВИМОРЕНИХ ГОЛОДОМ ЧОЛОВІКІВ, ЖІНОК І ДІТЕЙ

Неділя, 12-го червня 1983 року, год. 1-ша по пол.

ПРОГРАМА

1. **Збірка учасників на Ґренд Сиркус Парк, год. 1-ша по полудні.**
2. **Зорганізований похід з прапорами і транспарантами до центру міста.**
3. **ЕКУМЕНІЧНА ПАНАХИДА на площі Кеннеді у сослуженні священиків усіх українських церков Метрополії при співучасті духовенства різних віровизнань Дітройту.**
4. **ПРОТЕСТАЦІЙНИЙ ПОХІД ДО ВЕТЕРАНС МЕМОРІЯЛ. Маршал походу — Д-р МИХАЙЛО МОЗОЛА; Почесний маршал — МЕННЕН ДЖ. ВІЛЛІЯМС, кол. губернатор, суддя Найвищого Суду Стейту Мишиґен.**
5. **ГОЛОДОВА ТРАПЕЗА (хліб і вода) у залі Ветеранс Меморіял. Запрошені промовці: ДЕНИС ГЕРТЕЛ — стейтовий конґресмен; Д-р ФРЕД ДОРС — професор Вейнського університету.**

В часі Панахиди співатимуть злучені хори Дітройту; на програмі ТРАПЕЗИ виступить Капеля Бандуристів ім. Тараса Шевченка.

УКРАЇНЦІ! Червона Москва, що поневолює Україну й половину світу, заморила голодом сім мільйонів українців 50 років тому. Хай наша масова участь у маніфестації буде виявом глибокої пошани СЕМИ МІЛЬЙОНАМ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ, виморeного голодом 1932-33 рр. та голосом перестороги вільним народам, що їм теж загрожує московський комунізм.

Всі на Маніфестацію!

ГРОМАДСЬКИЙ КОМІТЕТ

Делеґація ІСНО у Митрополита Мстислава

У суботу, 7-го травня ц. р. напередодні свят Христового Воскресіння, делеґація Світової Координаційної ІСНО в складі: Павло Дорожинський, Володимир Процик, д-р Володимир Михайлів і Дмитро Фурманець, — була прийнята на окремій авдієнції Блаженнішим Митрополитом Мстиславом, Первоієрархом Української Автокефальної Православної Церкви.

Разом з делеґацією взяв участь в авдієнції також д-р Ігор Витвицький.

Делеґація склала Митрополитові найкращі побажання усіх благ, зокрема кріпкого здоров'я та многих літ з нагоди 85-ліття народження та одночасно побажала з Христовим Воскресінням радісних та щасливих свят.

При цій нагоді порушено ряд актуальних питань, зв'язаних з найближчими подіями, а зокрема відміченням 50-их роковин жертв голодомору, як також відзначень 45-ої річниці смерти полк. Євгена Коновальця в Роттердамі

ПС ІСНО

А. ШІФРІН ПРО „ЛЮДСЬКИ ПРАВА В КОМУНІСТИЧНОМУ СТИЛІ"

Авраам Шіфрін, автор споминів з совєтських концтаборів „Четвертий вимір", виступив недавно в Олбані, Н. Й., на запрошення Джан Бирч Сосаєті з доповіддю про совєтські табори смерти. Він також висвітлив фільми з совєтських таборів та пояснював про деяких в'язнів, як, наприклад, Владику Й. Сліпого, В. Мороза М. Сороку, Ю. Шухевича, що його назвав своїм добрим другом, бо обох їх ув'язнили за батьків. Були теж інтерв'ю з жидівськими дисидентами. Він тепер очолює Інститут студій над совєтськими таборами і психушками в Ізраїлі.

Шіфрін народився в Мінську, де його батько займав високе становище. Пізніше родина переїхала в Москву. Перед Другою світовою війною його батька ув'язнили за протирежимну пропаґанду. Коли почалася Друга світова війна його покликали до війська, але як сина в'язня—до „карательного отряду". Він був двічі поранений, дослужився до ступеня майора. Коли його батько помер у таборі, А. Шіфрін зголосився на виїзд до Ізраїля, але його ув'язнили, як „американського шпигуна" та засудили на 35 років тюрми.

Побував він у Володимирський тюрмі і в багатьох ґулаґах і психушках, пережив „океан жаху", по 12 роках йому дозволили виїхати до Ізраїля.

Тепер в СССР є 2,500 концентраційних таборів,— сказав доповідач,—з того 43 табори смерти, де переводять „наукові досліди" над людьми, як над кріликами. 150 тюрем призначені для дітей дисидентів, Найгірша кара для дисидентів—це психушки, де дисиденти перебувають разом з божевільниками; їм дають застрики, що доводять їх до божевілля. Ув'язненим жінкам не дозволяють кормити їхніх дітей. Мати немовляти, що померло в тюрмі від недоживлювання, кинулася на електризовані дроти, що оточують тюрми та згинула.

Коли в'язні страйкують, тоді їх масово вистрілюють, В одному совєтському концтаборі танки знищили 500 жінок. Це сталося в Кінґірі, де згинуло 500 наших героїнь. У СССР є 15 республік, але 16-ою є ҐУЛаґ. Там сидять усі ті, що мають свої політичні й релігійні переконання, інакші від комуністичних. Один дістав 7 років психушки за те, що носив напис: „Пустіть мене зі совєтського раю до капіталістичного пекла!". Ніхто вже в СССР не вірить у комунізм, тільки ідіоти у вільному Заході".

Потім Шіфрін відповідав на запитання, виявивши добре знання українських проблем. Він заявив, що неросійські народи повалять совєтську імперію.

Обсерватор.

Друга Зустріч сеньйорів в УІА



Учасники Зустрічі сеньйорів оплескують бандуристів

У суботу, 9-го квітня ц.р. відбулася друга з серії Зустріч українських сеньйорів в приміщеннях УІА, в якій взяли участь 150 осіб.

Зустріч відкрила голова Комісії Суспільної Опіки Інституту Ліда Савойка, привітавши численно зібраних сеньорів, і попросила до слова о. Патрикія Пащака, ЧСВВ, пароха церкви св. Юра в Ню Йорку. Прелеґент привітав учасників та в своїй доповіді говорив про конечність Клюбу сеньйорів і бажав, щоб в скорому часі постаралися не тільки про домівку, але й про будинок, і то в центрі української громади, підкресливши всі вигоди і користи, які мали б сеньйори.

Д-р М. Шпитко давав пояснення про нові зміни законів і всякі актуальні справи, що відносяться до емеритів, про пенсії і давав всякі поради.

Інж. В.Назаревич, віцепрезидент УІА, обіцяв всіляку допомогу з рамен УІА, якщо вона буде потрібна. Д-р К.Рогозинський говорив про недуги, харчування, бо, мовляв, „не те важне, що ви їсте, але те, що вас їсть"; про соціяльну проблематику і відношення лікаря до тих проблем.

Конґресмен В.Ґрін, який був головним промовцем, привітав численно зібраних сеньйорів і в своїй довгій промові сказав, що він буде співпрацювати з нашими сеньйорами і пооообіцяв допомогу для старших людей нашого Клюбу, якщо зайде потреба.

Мґр С.Хемич оповів про працю в Негайній Помочі („Гатлайн"), в якій він працює, про Секцію Суспільної Опіки, яка є чинна 24 год. на добу.

Д-р Р. Осінчук говорив на тему Клюбу Сеньйорів, як, коли і що треба зробити, щоб, нарешті, дійти до цілі, мати власний дім. Треба знайти таких людей, щоб взялися до серьйозної праці

Багато гумору і сміху викликала гумореска пера ЕКА (Е.Козака) „Піґулки", яку прочитав наш відомий мистець-актор С.Крижанівський. Ми забули, що ми—сеньйори, і маємо різні проблеми. Добрий настрій і щирий сміх також причиняються до здоров'я.

Молоді бандуристи Школи Кобзарського Мистецтва під проводом Ю.Китастого, адміністратор М.Чорний, виконали кілька пісень, що їх публіка оплескувала сердечно і просила наддатків. Конґресмен В. Ґрін, вислухавши їх, був захоплений.

Виступали бандуристи—Христя Баранська, Ліда Чорна, Микола Дейчаківський, Михаїл Незвержинський і Юліян Китастий, які мали у своєму репертуарі такі пісні „Марш", „Буковинка", „Київський вальс", „Сидить кіт на печі", „Про козака Мамая", „Ой чорна я, си чорна"

Отець ігумен Олександер Гавкалюк, ЧСВВ, з Ґленкова, якого представила Ліда Савойка, в коротких словах привітав присутніх і побажав щасливо здійснити нашу ідею—мати дім для старших віков

Обід чекав наших сеньйорів. Гарно приготована перекуска, вареники і голубці. Крім того ще кава і солодке І автобуси, що привозять сеньйорів до Інституту, в яких вони повертаються додому, і гарне та щире прийняття завдячуємо нашій дорогій голові Комісії Суспільної Опіки при Українському Інституті Америки Ліді Савойці, що все покриває з фонду, заснованого при УІА 24-го жовтня 1982 року з нагоди її „бенефісу", на який прибули визначні представники різних національностей.

Наприкінці Ліда Савойка, яка проводила зустріччю, подякувала всім за працю в буфеті, о. Лаврентію, ЧСВВ, за допомогу, школі св. Юра, де пані приготовляли прийняття для сеньйорів, а також довіз автом до Інституту, Ярославу Куровицькому за пожертву вудженини зі своєї крамниці; Ользі Соневицькій за організацію і реєстрацію сеньйорів і зорганізування мистецької програми; всім сеньйорам і всім, які з доброї волі нам допомагали.

Увага! Всіх сеньйорів, які виповнили свої анкети, що взяли в Інституті 6-го квітня на зустрічі, прошу принести до „Самопомочі", 98 Друга авеню. Хто ще має аплікації, прошу взяти в „Самопомочі" і виповнити, щоб ми оснували офіційний клюб, метою якого є придбання не тільки домівки, але і дому для сеньйорів.

Ольга Соневицька

ЩОСЬ НОВОГО В ЧИКАҐО

Інше свячене УЗХреста

З Великоднем обох віровизнань наші церковні громади, організації й приватні люди влаштовують свячене. Вже наперед знаємо, які харчі будемо споживати, знаємо, під чим будуть „вгинатися столи". Однак, не знаємо,—так, як і в політиці,—що далі?—бо оголошення подало „і інші несподіванки Ясчка натвердо і українська ковбаса, напевно, буде, але які несподіванки має Український Золотий Хрест, організація жінок, що існує і діє вже півсотні літ?

У суботу, 14-го травня, в Домі Сеньйора зібралися золотохресники з їхніми „обожателями", бо традиція каже, що по церковних відправах—час на відправи цивільні, час на поправини й на дозвілля.

Нововибрана голова Орися Яримович дописала як „фрешмен", в залі панував „закон і порядок", а столи чекали, щоб їх звільнити від тягаря. Коротким словом і молитвою присутніх імпреза почалася. Було три несподіванки: реферат Орисі Вітковської, деклямація п-і Мудрої, яка має поетичний нахил і сама з різних нагод творить поезію „для ладу і прикладу", ну, і слово кореспондента „Свободи".

Я завжди думав, що свячене—це переважно справа харчового порядку, але вийшло інакше.

О. Вітковська реферувала про символіку і значення свяченого. Вона дослівно твердила, що благословення і свячення харчів є звичаєм дуже давнім, знали його і практикували люди різних вировизнань, а у великодній час воно має специфічне і незвичайно вимовне значення. Воно є символом весни, постійного відроджування життя у природі і у нас. Воно є знаменом нових ідей і творчих думок. У християн свячене—символ і нашого Воскресіння. Воно будить надію й енерґію, наповняє гордістю, скріплює наші сили до дії, боротьби і перемоги. Головними символами життя і посилення зберігальної сили, що їх посвячується, крім хліба і солі, є також рівнож м'ясо, колись ягнець і ясчко. Вони є символом життя з Божого вибору. Споживання ягнеця і означення входів до жидівських домів Єгипті, як знаємо з історії Старого Завіту, звільнило їх первородних синів від смерти й допомогло їм вийти з дому неволі. Тому ягнець у старому завіті був символом, зображуючим Спасителя, Який своєю смертю мав звільнити рід людський і уторувати дорогу до Обіцяної Землі. Згідно з інтерпретацією Літургії, ягнець з хоругвою означає Воскреслого Христа, побідного і тріюмфуючого, а яйце—це символ життя, покрите вапняною скарлупою без жадного отвору є подібне до гробу, сказаного до заглади. Однак, так не є! Ясчко має в собі всі життєві первні і піддане через певний час відповідний температурі дає початок новому сотворінню, що саме виходить із шкаралупи, щоб самостійно жити та множити нашу радість й існування. Воно є символом Христа, що власною силою вийшов з гробу до вічного життя.

Християнство натрапило в нашому народі на особливо податливий ґрунт. Воно запустило глибоке коріння в його психіку, стало змістом його життя, звичаїв, історії, просякнуло цілість його багатої культури. Наш нарід на протязі своєї тисячолітньої історії оформив суб'єктивне обличчя, свій справді величавий обряд, що висловлює його глибину, чар і силу. Ця століттями формована християнська українська культура переходила дорогою традиції з покоління у покоління. Це є наша спадщина, зберігати яку є нашим святим обов'язком.

Українське християнство згідно з Христовим Заповітом „Я не приніс миру, а меч" було завжди бойовим і творчим рухом. Воно плило зі струєю і шукало компромісу зі злом. Воно стало невгнутим хребтом нашого народу. І тому наш нарід перетривав стільки історичних катаклізмів і бурь. Тільке таке наше християнство і життєва постава дозволить нашому народові у діяспорі пережити й теперішнє страшне лихоліття.

Степан Куропась

14-те „гарвардське" весілля

Кеймбридж, Мас. (ФКУ)- Обидвоє, Христя Марія Галібей та Ігор Яків Білик, були студентами українiстики в Літній Школі Гарвардського університету в 1978 році.

У суботу, 4-го червня ц.р., відбудеться в українському католицькому соборі свв. Володимира і Ольги в Чикаґо їхнє вінчання. Це вже 14-те подружжя молодят, що зустрілись і познайомились під час студій в Гарварді.

Гарвардські літні програми українiстики як в минулому, так і цьогорічна, вже 13-та з черги, цікаві, корисні та успішні.

Ось що писала про Гарвард наша молода—Христя М.Галібей, пильна студентка українiстики:

„Під час мого перебування в Гарварді, найбільше враження на мене справили професори, студенти та працівники Інституту, як також чудові околиці Бостону.

Я мала нагоду запізнати українських студентів з усіх частин Америки, Канади, а навіть з Англії. Всі працівники й співробітники Українського Наукового Інституту старалися нам допомагати та дбали про те, щоб ми корисно і весело провели час тут в Гарварді. Для нас були влаштовувані цікаві доповіді, фільми, а навіть пікнік і забава. Крім участи в українській програмі, я мала нагоду оглянути цікаві історичні місця Бостону та Кеймбриджу, побувати в музеях, бібліотеках і насолоджуватися славною симфонічною оркестрою 'Бостон Папс'.

Мені дуже приємно було перебувати в Гарварді, і я щиро поручаю українській молоді приїхати до Гарварду на друге літо, на літню Школу Українознавства".

А Ігор Я. Білик опрацював в окремому листі до адміністрації літньої школи свої спостереження і поради з таким закінченням: „...Ваша добра праця впродовж років заслуговує на особливе признання. Бажаю вам усім в Українському Науковому Інституті Гарвардського Університету всього найкращого в майбутньому".

Вдячні за доброзичливість усі члени українського середовища в Гарварді бажають нашій молодій парі всього найкращого і многих літ.

Замість квітів на могилу Дорогої і Дуже Милої Знайомої з Чикаґо, Ілл.

сл. п. Анни Косачевич

складаю 10.00 дол. на потреби Пласту.

Stockton, Calif. **Наталія КАМЕНЕЦЬКА**

В ДРУГУ СУМНУ І БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашого Найдорожчого і Незабутнього
МУЖА, БАТЬКА, ДІДУНЯ, БРАТА І ШВАҐРА

бл. п.

СТЕПАНА КУРНЯВКИ

будуть відправлені

ЗАУПОКІЙНІ СВЯТІ ЛІТУРГІЇ

7-го червня 1983 р., о год. 6:30 рано
в церкві св. Івана Хрестителя в Нюарку, Н. Дж.
і в Манастирі св. Йосафата в Ґлен Ков, Н. Й.

Просимо Друзів і Знайомих згадати Покійного у своїх молитвах.

Горем прибита —

дружина КАТЕРИНА і ДІТИ

Ділимося дуже сумною вісткою, що 22-го квітня ц. р. відійшов у Вічність основник та довголітній мистецький керівник відомого чоловічого квартету „Каравана"

св. п.

БОГДАН БЕМКО

Опечаленим Дружині Покійного Пані Іванні, Дітям та усій Родині висловлюємо найглибші співчуття.

Дорогий Покійний Богдане, хай пісні та арії нашого квартету снують Тобі вічну колисанку безтурботного сну у позазоряних просторах.

Бувші Члени квартету „КАРАВАНА"

Успіхи нашої молоді

У північнозахідній частині стейту Пенсильванія у місті Кларіон є стейтовий коледж, у якому студіює понад 5.500 студентів. В цьому коледжі 15-го травня ц.р., відбулася градуація, а серед 824-ма градуантами була Наталка Оксана Ласовська, донька д-ра Ярополка, професора в цьому коледжі, і Софії Ліди Скочиляс.



Наталка О. Ласовська

Наталка Оксана, маючи лише 18 літ і сім місяців життя, закінчила з успіхом коледж - маґна кум лявде: головний предмет математика.

За визначні успіхи в науці прийнято її до Пенсильванійського стейтового університету для продовження студій й осягнення маґістерського ступеня з математики. Крім того, Наталка Оксана одержала з фундації Гаскел Б. Курру стипендію, що включає повну оплату за навчання в університеті, й 6.185 долярів готівкою на видатки прожитку й книжки в першому році студій, а також запевнення, що після успішного закінчення академічного року в наступному році одержить „асистеншіп" (це зв'язане з названою фундацією) для продовження студій і осягнення докторату з математики.

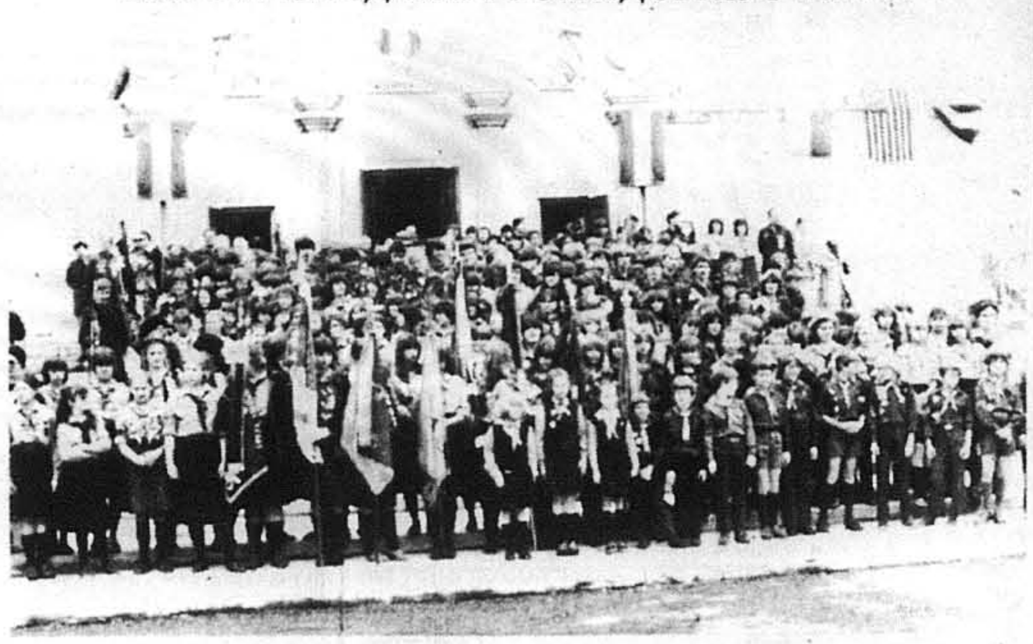
Наталка Оксана любить музику й буде також продовжувати лекції гри на фортепіяні. Вона відома зі своїх виступів, як акомпаньяторка, і з виступів із студентською оркестрою і з власними речиталями. Інколи вона виступала на українських імпрезах у Піттсбурзі, Торонто, Філядельфії. В українському суспільному житті є вона діяльною пластункою. Від новацького віку кожного року зі своєю молодшою сестрою Даркою відбуває пластові табори, а тепер, як старша пластунка, є виховницею у новацьких таборах.

За її визначні осяги в науці математики прийнято її до почесного студентського товариства математиків П МЕ.

Уся родина Ласовських є членами 397-го Відділу УН Союзу.

І. Скочиляс

ПЛАСТУНИ ЗДАЛИ ГРОМАДСЬКИЙ ІСПИТ



Частина пластунок і пластунів, учасників жалобних відправ, біля Церкви-Пам'ятника

Ню Йорк, Н.Й. (О.К.)— Згідно із дорученням Крайової Пластової Старшини в ЗСА та підпорядковуючись закликам Владик обидвох Церков і Крайового Громадського Комітету для вшанування жертв Великого голоду, пластуни з місцевостей східного побережжя ЗСА взяли масову участь в жалобній Соборній Панахиді, що відбулася в неділю, 15-го травня 1983 року, біля Церкви-Пам'ятника в Савт Бавнд Бруку, Н. Дж.



Митрополит Стефан Сулик в крузі пластових провідників

Пластуни в одностроях зі своїми прапорами від наймолодших новаків до сивоголових сеньйорів приїхали автобусами і автами із станиць в Олбані, Бриджпорті, Гартфорді, Джерзі Ситі, Кергонксоні, Нюарку, Ню Бранзвику, Ню Гейвені, Ню Йорку, Філядельфії, Вашінгтоні в числі 500 осіб. Під проводом Начального Пластуна пл. сен. Юрія Старосольського, голови Крайової Пластової Старшини в ЗСА пл. сен. Евстахії Гойдиш та членів крайових проводів станули вони збірно до Соборної Панахиди, щоб помолитися за сім мільйонів жертв Великого голоду.

З увагою і зворушенням слухали вони слів своїх головних пластових капелянів Блаженніших Митрополита Мстислава і Митрополита Стефана Сулика.

Після закінчення соборних відправ усі пластуни зібралися на площі біля Церкви-Пам'ятника, щоб особливо привітати тепло у своєму крузі члена Пласту і головного капеляна Пласту від Української Католицької Церкви Митрополита Стефана. Речником пластунів була голова КПС пл. сен. Е. Гойдиш.

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редаґує Омелян Твардовський

СТ „УКРАЇНА" ТОРОНТО І УАСТ „ЛЬВІВ" КЛІВЛЕНД - ПЕРШУНИ ВІДБИВАНКИ УСЦАК – 1983

Дев'ятнадцять відбиванкових дружин з ЗСА і Канади взяли участь в цьогорічних відбиванкових першостях УСЦАК, що відбулися 14-го травня ц.р. в Торонто. В жіночій групі змагалося 8 дружин напочатку в двох підгрупах по чотири, в яких перші місця зайняли: Пласт Чикаґо і УАСТ „Львів" Клівленд. У півфіналах „Львів" елімінував дружину СТ „Україна" Торонто, а СУМ переміг дружину пластунок з Чикаґо. У фіналі „Львів" Клівленд впевнено переміг СУМ Торонто вислідом 14:5, 15:3 і тим самим здобув звання чемпіона УСЦАК на 1983 рік. Найкращою змагункою турніру вийшла Уляна Когутяк з дружини чемпіонок УАСТ „Львів" Клівленд.

У групі чоловіків змагалося усіх 11 дружин. Після розгривок круговою системою у двох рівнорядних підгрупах чолові місця здобули: СТ „Україна" Торонто і „збірна", що складалася з групи відбиванкарів з Торонто та з Чикаґо, які цим разом прибрали собі „одноденну" назву КЛК Чикаґо. В півфінальних зустрічах СТ „Україна" Торонто перемогло УСО „Тризуб" Філядельфія, а „збірна" КЛК Чикаґо — УАСТ „Черник" Дітройт. У фіналі СТ „Україна" елімінувала „збірну" КЛК Чикаґо вислідом 15:6, 15:7 і цим самим здобула звання і трофей чемпіона УСЦАК на 1983 рік. Таким чином, відбиванкарі СТ „Україна" гідно відзначили ювілей 35-річчя, що його в цьому році святкує це заслужене для організованого українського спорту Товариство, яким є „Україна" Торонто. Найкращим змагуном турніру був вибраний Ігор Лотоцький з дружини СТ „Україна".

По закінченні турніру відбувся бенкет і танцювальна забава для усіх учасників турніру і місцевої молоді.

Кінцевий показник ігор поодиноких підгруп: жіночі „А": Пласт Чикаґо 6 точ.; СТ „Україна" Торонто 4; Пласт, Пассейк 1; УВК Баффало 1; УАСТ „Львів" Клівленд 4; СУМ Торонто 4; УСВТ „Ч.Січ" Нюарк 3; Пласт Торонто 1. Чоловіки „А": СТ „Україна" Торонто 7; УАСТ „Черник" Дітройт 6; УАСТ „Львів" Клівленд 4; СУМ Міннеаполіс 2; ОДУМ Торонто 1; „Б": збірна КЛК Чикаґо 10; УСО „Тризуб" Філядельфія 6; Пласт Торонто 6; УВК Баффало 5; СУМ Рочестер 2; МУН Торонто 1.

Ю.Г.

УСВТ „Ч.СІЧ" — ДЖ. САНТ МАРТІН С.К. 3:0
УСВТ „Ч.СІЧ" — ЕСПАНА С.К. 1:0

Згідно з рішенням Управи Шейфер Ліґи Ню Джерзі, клюб Дж. Сант Мартін, переступивши правила поведінки під час кількох першенських змагань, був суспендований до кінця сезону, і усі дружини „Мейджор Дивізії" у весняній рунді дістали переможні вислідн 3:0 і по дві точки, в тому числі і УСВТ „Ч.Січ". Замість зустрічі з цим клюбом „Ч.Січ" 22-го травня ц. р. відбула залеглі змагання з клюбом „Еспана", що відбулися на площі Фарчерс Ґров в Юніон. Як і ряд цьогорічних зустрічей, звітова програма під дощевою зливою, що почалися саме в початкових хвилинах змагань. Обидвом дружинам довелося долати розмокле грище, на якому швидко протікали водяні струмки. В першій половині обидві дружини мали можливості відкрити конта, але вже згадані важкі обставини та добрі дефензивні заграння оборонців і воротарів перешкодили в цьому. „Ч. Січ" була значно кращою у грі, і наш напад частіше з'являвся в підворітті еспанців, які в 31-ій хвилині на карному полі підкосили з м'ячем Андрія Бакуна. Цим разом, замість пошкодованого, карного виконав невдало, бо перестрілив понад поперечку, Брієнца. Після перерви гості виявили багато завзяття, тісно крили змагунів нападу „Ч.Січі", але в 76-ій хвилині не змогли перешкодити А.Бакунові в його швидкому рейді, з чіткої подачі якого Марко Хмілевський здобув, як пізніше показалося, як пізніше показалося, переможного голя.

До закінчення тієї зустрічі еспанці очайдушно пробували вирівняти вислід, але енергійні оборонці — Юрій Бакун, Павло Гунчак і Роман Букачевський, а також знаменитий воротар Маріян Хамуляк, ліквідували усі небезпеки. Завдяки цій 8-ій запорядком перемозі „Ч.Січі", маючи досі 19 здобутих точок, займає третє місце з показнику табелі ігор, на якому закінчить сезон, якщо переможе в двох останніх змаганнях сезону.

УСВТ „Ч.СІЧ" (Юнаки) — ЮНІОН КАВНТІ СК (Юнаки) 1:0

Юнацька дружина „Ч. Січі" в своїх чергових першенських змаганнях, що відбулися 24-го травня ц.р., заслужено перемогла юнаків клюбу Юніон Кавнті вислідом 1:0. Переможного голя здобув Мальоні з гарної акції Юрія Ґбура.

(от)

ТЕНІСОВІ ТУРНІРИ

Тенісова ланка УСЦАК, в порозумінні з управою Союзівки, подає до відома дати цьогорічних тенісових турнірів на оселі УНСоюзу:

2, 3 і 4-го липня — УСЦАК-Схід
6 і 7-го серпня — Подвійна гра
2, 3, 4 і 5-го вересеня — Крайовий УСЦАК
17 і 18-го вересня — Запрошеневий УНС
8 і 9-го жовтня — КЛК

Петро Андрусів...

(Продовження зі стор. 2)

Поруч вродженого непересічного, багатобічного мистецько-малярського таланту, доброї фахової підготови, досконалого опанування малярської техніки, глибоких кропітких студій над темою й деталями картини, вступних зарисовок, П. Андрусів відзначався ще вродженою педагогічністю. Під цим поняттям розумію не здатність підготовляти адептів малярського мистецтва, не завчені теоретичні і практичні знання з ділянки педагогіки, дидактики й методики навчання майбутніх художників, але вроджену обдарованість розуміти дитячу психіку, вміння транспонувати себе в становище дитини, перевтілитися в неї й бачити, сприймати та розуміти мистецтво з точки зору дитини. Ця притаманна Андрусеву педагогічність допомогла йому знайти шлях до мистецької уяви дитини, заторкнути в її душі струни мистецького відчування.

Із смертю Петра Андрусева українське образотворче мистецтво втратило унікального маляра історичних картин з княжою й козацькою героїкою, майстра багатофігуральности й сценічного розміщення груп та розплянування деталів, незрівняного баталіста з окремим замилуванням зображувати коней, що тісно пов'язані з людськими постатями в кипучому рухові, головокружній акції, стихійній динаміці.

На обрії сьогочасного нашого образотворчого мистецтва у вільному світі не видно художників, які могли б заступити Андрусева у згаданих жанрах.

В Україні...

(Продовження зі стор. 1)

чують про роки 1931-1941; в тому часі Борис Тен-Хомичевський був на карному засланні, мабуть за „український націоналізм". З вибухом війни поміж Німеччиною і Совєтським Союзом його разом з тисячами інших в'язнів змобілізовано в совєтську армію в т. зв. робочі батальйони. По виході з армії його нагороджено медалею „За перемогу над Німеччиною" і дозволено робити переклади з клясичних і модерних мов, тримаючи його, однак, оподалік від активного літературного життя в Україні.

НЕВІДОМИЙ ОСІБНЯК ПІДБІГ НА СХОДАХ Капітолю у Вашінґтоні до сенатора Петріка Ліґі, демократа з Вермонту, і вдарив його повною силою в обличчя. При тому він вживав вуличну мову, незвичну і мало вживану у тій частині міста та ще й в публічному місці, кудою проходять сотні високих політичних діячів, членів обидвох палат Конґресу, їхніх помічників і місцевих та закордонних туристів. Поліція, яка охороняє дуже пильно Капітоль, заарештувала напасника. Випадок трапився серед білого дня і то в обідову пору, коли сенатор переходив зі свого бюра до залі засідань Сенату. Речники поліції заявили, що напасник, 31-річний Кристофер Поттер, був обвинувачений за образу і побиття члена Конґресу.